

“ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΝΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ 2009-2010 ”

Μηνάς Σαματάς
Αναπληρωτής καθηγητής
Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης

Περικλής Δράκος
Μέλος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Κρήτης

Δημοσιεύτηκε στο Σκλιάς Π. (επιμέλεια) 2011. *Ανάπτυξη, Ηγεσία, Κοινωνία:*
Τμητικός Τόμος για τον καθηγητή Κλεομένη Κουτσούκη, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης
Σελ. 535-552.

A. Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στόχος της έρευνας «Πολιτικές Απόψεις και την Πολιτική Συμμετοχή Νέων Φοιτητών» ήταν η καταγραφή των πολιτικών απόψεων, στάσεων και αντιλήψεων των πρωτοετών κυρίως φοιτητών της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης, που αποτελείται από τα Τμήματα Κοινωνιολογίας, Οικονομικών Επιστημών, Ψυχολογίας και Πολιτικής Επιστήμης. Επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας ήταν ο Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας **Μηνάς Σαματάς** και την στατιστική επεξεργασία και γραφική απεικόνιση έκανε ο **Περικλής Δράκος**, μέλος του Ειδικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης .

Η έρευνα διεξήχθη ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών (www.soc.uoc.gr), και απευθυνόταν στους πρωτοετείς φοιτητές και φοιτήτριες της Σχολής , καλώντας τους να απαντήσουν ανώνυμα, στο αναρτημένο για δύο χρόνια 2009-2010 ερωτηματολόγιο, αποτελούμενο από 40 ερωτήσεις. Από τους 700 περίπου πρωτοετείς φοιτητές και φοιτήτριες που εισάγονται στη Σχολή κάθε ακαδημαϊκό έτος στην έρευνα απάντησαν επαρκώς συνολικά 384 φοιτητές δηλαδή περίπου το 54,2% των πρωτοετών της Σχολής. Από το σύνολο αυτό, 202 ήταν γυναίκες και 147 άνδρες , δηλαδή 52,6% και 38,3%, αντίστοιχα, ενώ 35 δεν προσδιόρισαν το φύλο τους. Σε αρκετές ερωτήσεις, επειδή μάλλον θεωρήθηκαν αδιάκριτες, δεν απάντησε ένα μεγάλο ποσοστό το οποίο έφτασε και το 50% όσων επαρκώς συμμετείχαν. Παρόλα αυτά θεωρούμε ότι τα ποσοστά των απαντήσεων ήταν επαρκή και τα ευρήματα της έρευνας αντανakλούν τις πολιτικές απόψεις ενός σημαντικού τμήματος των νέων φοιτητών της Σχολής μας.

B. ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η προπτυχιακή πανεπιστημιακή ζωή είναι μια κρίσιμη περίοδος για την πολιτική κοινωνικοποίηση των φοιτητών και φοιτητριών. Ιδιαίτερα στα χρόνια της δικτατορίας αλλά και της μεταπολίτευσης οι Έλληνες φοιτητές συνέβαλλαν στη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού πανεπιστημίου με πολλές βέβαια δυσλειτουργίες καθ' οδόν. Η έρευνά μας που έγινε αρκετά πριν το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και την ψήφιση του

νέου νόμου για τα ΑΕΙ και ΤΕΙ, βασίζεται στην υπόθεση ότι οι πρωτοετείς φοιτητές και μάλιστα των Κοινωνικών Επιστημών, οι οποίοι σύμφωνα με άλλες έρευνές μας (Γραφείο Διασύνδεσης Πανεπ. Κρήτης 2000 και 2005) δεν προέρχονται από τα πολύ εύρωστα οικονομικά στρώματα της κοινωνίας μας, και δεν έχουν υψηλές προσδοκίες επαγγελματικής 'αποκατάστασης', εντάσσονται μεν στο Πανεπιστήμιο αρκετά ευαισθητοποιημένοι και πολιτικοποιημένοι, χωρίς όμως και να υιοθετούν όλα τα μέσα πολιτικής κουλτούρας και δράσης που έχουν καθιερωθεί στα Πανεπιστήμιά μας κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης, όπως π.χ. η ένταξη σε κομματικές παρατάξεις, οι καταλήψεις, κ. αλ. Έχοντας γεννηθεί πολύ μετά τη δικτατορία και μεγαλώνοντας μέσα σε μια ελεύθερη και δημοκρατική κοινωνία, παρά τις παθογένειες και δυσλειτουργίες της, οι νέοι αυτοί που με πολύ κόπο μπαίνουν στο Ελληνικό πανεπιστήμιο, είναι αρκετά ώριμοι για να υιοθετήσουν τα όποια θετικά ή και να απορρίψουν τα όποια αρνητικά στοιχεία μιας πανεπιστημιακής πολιτικής κουλτούρας που επικράτησε καθ' όλη τη διάρκεια της μεταπολίτευσης, και η οποία αντανάκλασε το μεταδικτατορικό κοινωνικο-πολιτικό σύστημα..

Στόχος λοιπόν της έρευνας είναι να σχηματίσουμε ένα πολιτικό πορτρέτο των νέων φοιτητών, που εισάγονται στο πανεπιστήμιο και δεν έχουν ακόμα προλάβει να ενταχθούν πλήρως στο σύστημα και στην κουλτούρα του. Οι συγκεκριμένοι πρωτοετείς των ετών 2009 και 2010 έχοντας ήδη βιώσει τις σοβαρές κινητοποιήσεις του Δεκεμβρίου του 2008, βιώνουν ήδη τις αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην ανώτατη εκπαίδευση και στην κοινωνία.

Τα κύρια ερωτήματα της έρευνάς μας αφορούν :

- τις απόψεις των πρωτοετών για την πολιτική και τους πολιτικούς, τις πολιτικές αντιλήψεις τους στην κλίμακα Αριστεράς – Δεξιάς, τη συμμετοχή τους σε κόμματα και σε οργανώσεις.
- τους παράγοντες επιρροής στις πολιτικές τους προτιμήσεις.
- την πολιτική τους ενημέρωση.
- το αν συμφωνούν με την ύπαρξη και δράση κομματικών παρατάξεων στο Πανεπιστήμιο, το αν συμμετέχουν ενεργά στους φοιτητικούς συλλόγους τους, αν συμφωνούν με τις καταλήψεις και αν συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων για αυτές. Επίσης, αν συμφωνούν με διάφορες μορφές κινητοποιήσεων, όπως π.χ. κλείσιμο δρόμων, με τη χρησιμοποίηση κάποιας μορφής βίας σε μια διαδήλωση ή διαμαρτυρία.
- τη στάση τους για την ελευθερίας έκφρασης αντιθέτων απόψεων από τις δικές τους στο Πανεπιστήμιο. Την επιλογή φίλων ανάλογα με τις ιδέες τους. Αν θα ψηφίζαν αλλοδαπούς στις τοπικές εκλογές. Αν ψηφίζουν στις Ευρωεκλογές υπέρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και τέλος ποιο θεωρούν ότι είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα στο Ελληνικό πολιτικό σύστημα.

Γ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ

1. Στην πρώτη ερώτηση «**Ποια ΛΕΞΗ σας φέρνει αμέσως στο μυαλό σας η λέξη ΠΟΛΙΤΙΚΗ;**» η πλειοψηφία απάντησε τα **Κόμματα (36,9%) με δεύτερη τη Διαφθορά (26,1%)**, μετά την εξουσία (23,7%) και τέλος τους Βουλευτές (13,3%).
2. Στη 2^η ερώτηση «**Τι σημαίνει για σας η ΠΟΛΙΤΙΚΗ;**» οι περισσότεροι προτίμησαν την « **Φροντίδα για τα κοινά**» (**39,3%**), μετά τον «**Αγώνα για την εξουσία**» (**23,9%**), τον « **Κομματικό ανταγωνισμό**» (**20,9%**) και τέλος το « **Βρώμικο παιγνίδι**» (**15,8%**).

3. Στην 3^η ερώτηση « Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη φράση : “Η πολιτική δεν με αφορά γιατί είναι υπόθεση των λίγων και ισχυρών”» διαφώνησε συνολικά το **75,9%** όσων απάντησαν (απόλυτα το 57,4% και μάλλον 18,5%) και συμφώνησε συνολικά το 17,1%.
4. Στην ερώτηση «**Ποια από τις παρακάτω φράσεις σας εκφράζει περισσότερο;**» η φράση «**Μ’ ενδιαφέρει να αγωνίζομαι για ν’ αλλάξω τον κόσμο**» συγκέντρωσε την προτίμηση του **78,6%** , ενώ η φράση «Δεν με ενδιαφέρει να αγωνίζομαι για να αλλάξω τον κόσμο, και προτιμώ να ασχολούμαι με τα προσωπικά μου θέματα» το 21,4%. Το 44% δεν απάντησε.
5. Στην ερώτηση : « **Ποια είναι γενικά η γνώμη σας για τους ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ;**» αρνητική γνώμη δήλωσε το **76,5%**, θετική 4,1% και ουδέτερη το 19,4%, ενώ δεν απάντησε το 43,5%.
6. Στην ερώτηση : « **Ποια είναι η γνώμη σας ειδικά για τις ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ;**» θετική γνώμη δήλωσε το **40,1%** όσων απάντησαν, αρνητική 21,3% και αδιάφορη το 38,6%, ενώ δεν απάντησε το 47,4%.
- 6.α. Στην ερώτηση : «**Θα ψηφίζατε ή όχι μια γυναίκα με βασικό κριτήριο το φύλο;**» **Όχι** δήλωσε το **80%** όσων απάντησαν (εξ αυτών **62,8%** γυναίκες και **37,2%** άνδρες), **ΝΑΙ** 20% (εξ αυτών 53,8% γυναίκες και 46,2% άνδρες , ενώ δεν απάντησε το 49,25).
7. Αυτό που προσέχουν περισσότερο στους πολιτικούς: είναι συνολικά πρώτα ο λόγος τους **67%** (αναλογικά λίγο περισσότερο οι άνδρες 76.9%, από τις γυναίκες 75,2 %) β. το κόμμα που ανήκουν **22%** (αναλογικά περισσότερο οι άνδρες 28,2 %, από τις γυναίκες 23,1%), γ. την εικόνα τους **9%** (αναλογικά λίγο περισσότερο οι άνδρες 10,3% από τις γυναίκες 9,4%) και τέλος δ. το όνομά τους **2%** (αισθητά περισσότερο οι άνδρες 5,1% από τις γυναίκες 0,9%).
8. Στην ερώτηση: «**Πρέπει να γνωρίζετε ως ψηφοφόροι την αυστηρά ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ των πολιτικών προσώπων;**» **ΟΧΙ** δήλωσε το **83,7%** όσων απάντησαν , και **ΝΑΙ** το 16,3%, ενώ οι μισοί 50,5% δεν απάντησαν.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ - ΔΕΞΙΑΣ :

9. Στην ερώτηση: «**Που θα τοποθετούσατε τις πολιτικές σας αντιλήψεις;**» απάντησε : **α. στην Αριστερά 42,3%** (εξ αυτών 46,2% γυναίκες και 36,5% άνδρες), και **στην Άκρα Αριστερά 13,5%** (περισσότερο οι άνδρες 22,2% από τις γυναίκες 7,5%). Συνολικά δηλαδή στην Αριστερά δήλωσε το **55,8%**. **β. στο Κέντρο το 30,8%** (33,3% γυναίκες και 27% άνδρες) , **γ. στη Δεξιά το 10,9%** (περισσότερο γυναίκες 12,7% από τους άνδρες 9,7%) και **στην Άκρα Δεξιά το 2,6%** (3,2% γυναίκες και 1,6% άνδρες). Συνολικά δηλαδή στη Δεξιά το **13,1%** . Η ερώτηση αυτή θεωρήθηκε προφανώς αδιάκριτη και δεν την απάντησε το 59,4%.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΚΟΜΜΑΤΑ & ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

10. Στην ερώτηση αν «**Είστε ΜΕΛΟΣ σε κάποιο πολιτικό κόμμα , Κομματική Νεολαία ή Κομματική Οργάνωση**» δήλωσε **ΟΧΙ** το **85,6%** όσων απάντησαν , **ΝΑΙ** το 14,4%, ενώ δεν απάντησε το 47,7%, χωρίς σημαντική διαφορά ανάμεσα στα δύο φύλα.
11. Στην ερώτηση : «**Συμμετέχετε σε κάποια εθελοντική οργάνωση (π.χ. Μη Κυβερνητική, πολιτιστική, οικολογική οργάνωση, ομάδα, κλπ);**» απάντησε **ΟΧΙ** το **64,7%** όσων απάντησαν και **ΝΑΙ** το **35,3%** (72 άτομα), ενώ δεν απάντησε το **46.9%**.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΡΡΟΕΣ

12. Στην ερώτηση : «Ποιοι θεωρείτε ότι σας έχουν επηρεάσει περισσότερο στις πολιτικές σας προτιμήσεις;» δήλωσε : α. οι Γονείς τους το 53% όσων απάντησαν , β. οι φίλοι τους 15,2% γ. τα ΜΜΕ 12,1% δ. οι Δάσκαλοι 11,4% και στ. οι Συγγενείς 8,3% . Όμως το 65,6 % δεν απάντησε.
13. Στην ερώτηση : « Έχετε τις ίδιες ή παρόμοιες πολιτικές πεποιθήσεις με τους γονείς σας;» ΝΑΙ δήλωσε το 53,8% όσων απάντησαν και ΟΧΙ το 46,2%, ενώ το 52,1% δεν απάντησε.
14. Στην ερώτηση : «Ψηφίζετε ό,τι και οι γονείς σας;» ΟΧΙ απάντησε το 71,8% όσων απάντησαν (75% των γυναικών και το 66,7% των ανδρών που απάντησαν) και ΝΑΙ το 28,2% (25% των γυναικών και το 33, 3% των ανδρών) , ενώ το 51% δεν απάντησε.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

15. Στην ερώτηση: «Πόσο συχνά ενημερώνεστε για τις πολιτικές εξελίξεις;» απάντησε: α. Αραιά 51,6% όσων απάντησαν, β. Συχνά 40,4% και γ Καθόλου 8%, ενώ το 44,5% δεν απάντησε.
16. Στην ερώτηση: «Από πού ενημερώνεστε περισσότερο;» απάντησε :α. TV το 36,7%, β. Ιντερνέτ 33,1%, γ. Εφημερίδες 21,1% και δ. Ραδιόφωνο 9%.
17. Στην ερώτηση: «Διαβάζετε πολιτικές εφημερίδες;» δήλωσε α. Αραιά το 38,4% όσων απάντησαν, β. Συχνά 30,8%, και γ. Καθόλου 30,8%, ενώ δεν απάντησε το 45,1%.
18. Στην ερώτηση: «Μπαίνετε σε πολιτικές Ιστοσελίδες, Μπλογκ;» δήλωσε α. Καθόλου το 42,4% όσων απάντησαν, β. Αραιά 29,5%, και γ. Συχνά 28,15, ενώ δεν απάντησε το 45,3%.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

19. Στην ερώτηση: «Συμφωνείτε με την ύπαρξη και δράση των κομματικών παρατάξεων στο Πανεπιστήμιο;» ΟΧΙ δήλωσε το 61,3% όσων απάντησαν , ΝΑΙ το 38,7%, ενώ το 50,3% δεν απάντησε.
20. Στην ερώτηση: «Συμμετέχετε ενεργά στις φοιτητικές συνελεύσεις (στο φοιτητικό σύλλογο, στις φοιτητικές παρατάξεις, κλπ);» δήλωσε : α. Καθόλου το 41% , όσων απάντησαν (48,8% γυναίκες και 28,9% άνδρες), β. Λίγο το 41% (38,8% γυναίκες και 44,6% άνδρες , γ. Πολύ το 18% (12,4% γυναίκες 26,5% άνδρες) . Δεν απάντησε το 44,8%.
21. Στην ερώτηση: «Συμφωνείτε με τις καταλήψεις στα Πανεπιστήμια;» δήλωσε ότι : α. Συμφωνώ λίγο το 36,8% όσων απάντησαν, β. Διαφωνώ απόλυτα το 26,3%, γ. Μάλλον Διαφωνώ το 24,4%, και δ. Συμφωνώ Απόλυτα το 12,4%. Συνολικά απ' όσους απάντησαν το 50,7% διαφωνεί και το 49, 2% συμφωνεί, ενώ δεν απάντησε το 45,6%.
22. Στην ερώτηση: «Συμμετέχετε στη λήψη των αποφάσεων για τις καταλήψεις;» δήλωσε α. καθόλου το 54,1% όσων απάντησαν (το 62,5% των γυναικών και 40,7% των ανδρών) β. Λίγο το 27,8% (25% των γυναικών και 32,1% των ανδρών) και γ. πολύ το 18,2% (12,5% των γυναικών και 27,2% των ανδρών) . Δεν απάντησε το 45,6%.
23. Στην ερώτηση: «Αν χρειαζόταν θα συνεχίζατε μια κατάληψη , έστω και αν θα χάνατε το ακαδημαϊκό εξάμηνο;» δήλωσε : α. ΟΧΙ το 55,6% όσων απάντησαν

και β. ΝΑΙ το 44,4% , ενώ δεν απάντησε το 50,8%.

24. Στην ερώτηση: « Συμμετέχετε σε φοιτητικές διαδηλώσεις;» δήλωσε α. καθόλου το 43,1% όσων απάντησαν (το 48,1% των γυναικών και το 35% των ανδρών) , β. Λίγο το 35,4% (33,3% των γυναικών και 38,8% των ανδρών) και γ. Πολύ 21,5% (18,6% των γυναικών και 26,3% των ανδρών) , ενώ δεν απάντησε το 45,6%.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

25. Στην ερώτηση: «Συμφωνείτε γενικά με το κλείσιμο των δρόμων από διαδηλωτές;» δήλωσε ότι συμφωνεί απόλυτα το 32,7% και συμφωνεί λίγο το 32,2% , δηλαδή συνολικά συμφωνεί το 64,9% όσων απάντησαν , ενώ διαφωνεί απόλυτα το 17,6% και μάλλον διαφωνεί το 17,6%, δηλαδή συνολικά διαφωνεί το 35,2% όσων απάντησαν. Δεν απάντησε το 46,6%.
26. Στην ερώτηση: «Θα χρησιμοποιούσατε κάποια μορφή βίας σε μια διαδήλωση ή διαμαρτυρία;» ΟΧΙ απάντησε το 86,8% (το 93,5% των γυναικών και το 75,3% των ανδρών), ενώ ΝΑΙ το 13,2% όσων απάντησαν, (το 6,5% των γυναικών και 24,7% των ανδρών) ενώ το 48,7% δεν απάντησε.
--(Οι φοιτητές θα χρησιμοποιούσαν περισσότερο από τις φοιτήτριες κάποια μορφή βίας σε μια διαδήλωση).
27. Στην ερώτηση: «Συμφωνείτε με δράσεις ή διαμαρτυρίες με ΚΑΛΥΜΜΕΝΟ το ΠΡΟΣΩΠΟ;» Διαφωνεί απόλυτα το 64,6% και Μάλλον διαφωνεί το 14,1% , δηλαδή συνολικά διαφωνεί το 78,7% όσων απάντησαν , ενώ συμφωνεί λίγο το 12,6% και συμφωνεί απόλυτα το 8,7% , δηλαδή συνολικά συμφωνεί το 21,3%. Δε απάντησε το 46,4%.
28. Στην ερώτηση: «Ποια είναι η γνώμη σας για τις ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ που συχνά προκαλούν κάποιοι σε πανεπιστημιακούς χώρους;» Πολύ Αρνητική δήλωσε το 85,2% και Μάλλον αρνητική το 8,1% , δηλαδή συνολικά Αρνητική δήλωσε το 93,3% όσων απάντησαν , ενώ αδιάφορη γνώμη το 4,8% και πολύ θετική το 1,9%. Δεν απάντησε το 45,6%.
29. Στην ερώτηση: «Συμφωνείτε ότι το σύνθημα «Μπάτσοι, Γουρούνια, Δολοφόνοι» αφορά :» δήλωσε αρκετούς αστυνομικούς το 49,8% (το 49,6% των γυναικών και το 50,0% των ανδρών) που απάντησαν , ελάχιστους αστυνομικούς το 32,1% (31,5% των γυναικών και 32,9% των ανδρών) , Κανέναν 11% (12,2% των γυναικών και το 6,1% των ανδρών) και όλους τους αστυνομικούς το 7,2% (το 14,2% των ανδρών και το 6,1% των γυναικών) όσων απάντησαν. Το 45,6% δεν απάντησε.

ΚΑΜΕΡΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

30. Στην ερώτηση: «Σας ενοχλούν γενικά οι κάμερες ασφαλείας σε δημόσιους χώρους;» απάντησε Λίγο το 32,7% έως ΠΟΛΥ το 50,7% (48,8% των γυναικών και 53,7% των ανδρών), δηλαδή συνολικά ενοχλούν το 82,7% όσων απάντησαν , ενώ Καθόλου το 16,6% (14,7% των γυναικών και 19,5% των ανδρών). Αναλογικά ενοχλούν λίγο παραπάνω τους φοιτητές παρά τις φοιτήτριες . Δεν απάντησε 45,1%.

ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ - “ΜΕΣΟΝ”

31. Στην ερώτηση: « Εκτός από τις όποιες άλλες προσπάθειές σας για να πετύχετε ένα σημαντικό σας στόχο (π.χ. εύρεση εργασίας, διορισμό, κλπ) θα βάζατε και “μέσο”; ΟΧΙ δήλωσε το 58,6% και ΝΑΙ το 41,4%, όσων απάντησαν, ενώ δεν απάντησε το 51,6%.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

32. Στην ερώτηση: « Θα παρακολουθούσατε την ομιλία ενός γνωστού πολιτικού στο Πανεπιστήμιο ή αλλού με ΑΚΡΩΣ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ απόψεις από τις δικές σας;» , ΝΑΙ δήλωσε το 78,6% (75,6% των γυναικών και 83,1% των ανδρών) και ΟΧΙ το 21,4% (24,4% των γυναικών και 16,9% των ανδρών) , ενώ δεν απάντησε το 49%.
33. Στην ερώτηση: «Θα αποδοκιμάζατε κάποιον γνωστό πολιτικό ομιλητή στο Πανεπιστήμιο που σας αγανακτεί με τις απαράδεκτες σύμφωνα με τις δικές σας απόψεις;» δήλωσε: α. ΝΑΙ αλλά πολιτισμένα χωρίς βία το 49,7% β. Κατηγορηματικά ΟΧΙ γιατί θα σεβόμουν το δικαίωμα του στην ελεύθερη έκφραση μέσα στο Πανεπιστήμιο το 29,4%, γ. ΟΧΙ απλά θα τον ανεχόμουν το 16,2% δ. ΝΑΙ έντονα ακόμη και με βία το 2,5% και στ. ΝΑΙ ΙΣΩΣ και με βία το 2%, . Συνολικά θα αποδοκίμαζε το 54,2% εκ των οποίων με βίαια ίσως και βίαια το 4,5% και δεν θα αποδοκίμαζε το 45,6% όσων απάντησαν. Αναλογικά στην ανεκτικότητα δεν υπάρχει σημαντική διαφορά αλλά περισσότερο ποσοστό φοιτητών παρά οι φοιτητριών θα χρησιμοποιούσε βίαιη αποδοκιμασία. Δεν απάντησε 48,7%.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΦΙΛΩΝ

34. Στην ερώτηση: «Οι πολιτικές σας προτιμήσεις επηρεάζουν την επιλογή των φίλων και της παρέας σας;» δήλωσε: α. καθόλου το 63,1% β. λίγο το 32% και πολύ 4,9% όσων απάντησαν, χωρίς σημαντική διαφορά στο φύλο. Δεν απάντησε το 46,4%.
35. Στην ερώτηση: «Θα κάνατε μια σοβαρή σχέση με άτομο που εμφορείται από ΑΚΡΩΣ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ με εσάς αντιλήψεις;» δήλωσε ΝΑΙ το 60,2% και ΟΧΙ το 39,8% (αναλογικά περισσότερο αρνητικές οι φοιτήτριες από τους φοιτητές). Δεν απάντησε το 54, 2%.

ΨΗΦΟΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ , ΨΗΦΟΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ

36. Στην ερώτηση: «Θα ψηφίζατε (αν ήταν δυνατόν) την εκλογή ενός Αλβανού μετανάστη στο Δήμο, στη Νομαρχία ή και στη Βουλή;» δήλωσε ΝΑΙ το 62,4% και ΟΧΙ το 37,6% όσων απάντησαν. Δεν απάντησε το 52,9%. Δεν υπάρχει σημαντική διαφορά στο φύλο.
37. Στην ερώτηση: « Τι ψηφίζετε γενικά στις Ευρωεκλογές;» δήλωσε : α. Υπέρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), αλλά με επιφυλάξεις το 59,9%, β. ΥΠΕΡ της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 26,4%, δηλαδή συνολικά ΥΠΕΡ το 76,3% και γ. ΚΑΤΑ της Ε.Ε. το 13,7% όσων απάντησαν. Δεν απάντησε το 48,7%.

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

38. Στην ερώτηση: «Πιστεύετε στην αξιοπιστία των δημοσκοπήσεων (γκάλοπ);» ΛΙΓΟ δήλωσε το 66,4% , καθόλου το 25,1%, δηλαδή ΟΧΙ το 91,5%, και ΝΑΙ Πολύ το 8,5% όσων απάντησαν. Δεν απάντησε το 45,1%.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

39. Στην ερώτηση: «Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ στο Ελληνικό πολιτικό σύστημα;» δήλωσε α, η Διαφθορά το

37,6%, β. οι πελατειακές σχέσεις το 30,7% , γ. η κομματοκρατία το 17,6% και δ. η οικογενειοκρατία το 14,1%.

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η έρευνα απαντήθηκε κυρίως από πρωτοετείς φοιτητές και φοιτήτριες Κοινωνικών Επιστημών, οι οποίοι δήλωσαν τα ακόλουθα:

1. Αν και θεωρούν τη λέξη «πολιτική» να είναι συνώνυμη περισσότερο με τις λέξεις «Κόμματα» και «Διαφθορά», επηρεασμένοι από τη σύγχρονη Ελληνική πολιτική εμπειρία, η έννοια της πολιτικής για τους περισσότερους απ' αυτούς προσωπικά σημαίνει τη θετική Αριστοτελική έννοια « Φροντίδα για τα κοινά», ενώ για λιγότερους σημαίνει « βρώμικο παιγνίδι». Οι περισσότεροι διαφωνούν με τη φράση: «Η πολιτική τους αφορά γιατί είναι υπόθεση των λίγων και ισχυρών», και τους εκφράζει στη μεγάλη πλειοψηφία τους η φράση «Μ' ενδιαφέρει να αγωνίζομαι για ν' αλλάξω τον κόσμο». Με βάση τις απαντήσεις αυτές οι πρωτοετείς μας αν και φαίνεται να έχουν επίγνωση ότι το πολιτικό σύστημα της χώρας είναι 'κομματοκρατία', υιοθετούν θετικές έννοιες για την πολιτική, απαντώντας ως συνειδητοποιημένοι πολίτες που ενδιαφέρονται για τα κοινά, με στόχο μια καλύτερη κοινωνία, απορρίπτοντας αντιλήψεις πολιτικής απαξίωσης, απάθειας και ιδιώτευσης.
2. Η γνώμη της μεγάλης πλειοψηφίας για τους Πολιτικούς είναι αρνητική, ενώ για τις Γυναίκες πολιτικούς είναι σχετικά θετική. Αν και όσοι απάντησαν είναι στην πλειοψηφία τους γυναίκες, ούτε αυτές αλλά ούτε και οι φοιτητές θα ψήφιζαν μια γυναίκα με βασικό κριτήριο το φύλο της και μόνο. Αυτό που προσέχουν περισσότερο στους πολιτικούς: είναι κατά σειρά: πρώτα ο λόγος τους, β. το κόμμα τους, γ. η εικόνα τους, και τέλος δ. το όνομά τους. Επίσης η μεγάλη πλειοψηφία δήλωσε ότι δεν χρειάζεται να γνωρίζουν ως ψηφοφόροι την αυστηρά ιδιωτική ζωή των πολιτικών προσώπων.
3. Οι πολιτικές αντιλήψεις τους στην κλίμακα Αριστεράς -Δεξιάς τοποθετήθηκαν συνολικά περισσότερο α. στην Αριστερά (42,3%), ενώ β. στο Κέντρο 30,8% και γ. στη Δεξιά μόνο το 13,1%. Στην άκρα Αριστερά δήλωσε συνολικά το 13,5% , τριπλάσιο σχεδόν ποσοστό αναλογικά οι άνδρες από τις γυναίκες, ενώ στην άκρα δεξιά δήλωσε συνολικά το 2,6% , διπλάσιο ποσοστό οι γυναίκες από τους άνδρες. Την ερώτηση αυτή αρνήθηκε να απαντήσει το 59,4%, θεωρώντας την προφανώς αδιάκριτη. μεγάλη πλειοψηφία όσων απάντησε (85,6%) δήλωσε ότι δεν είναι μέλος σε κάποιο πολιτικό κόμμα, Κομματική Νεολαία ή Κομματική Οργάνωση, ενώ μόνο το 14,4% δήλωσε ότι είναι. Συμμετοχή σε κάποια εθελοντική οργάνωση (π.χ. Μη Κυβερνητική, πολιτιστική, οικολογική οργάνωση, ομάδα, κλπ δήλωσε το 35,3% , δηλαδή υπερδιπλάσιο ποσοστό από αυτό που δήλωσε συμμετοχή σε κομματικές οργανώσεις.
4. Περισσότερο στις πολιτικές τους προτιμήσεις δηλώνουν ότι έχουν επηρεαστεί από τους γονείς τους (53%) και πολύ λιγότερο από τους φίλους τους, τα ΜΜΕ, τους Δασκάλους και τους συγγενείς τους (Την ερώτηση αυτή 65,6% δεν απάντησε). Αν και οι περισσότεροι από τους μισούς όσων απάντησαν (53,8%) δήλωσε ότι έχει τις ίδιες ή παρόμοιες πολιτικές πεποιθήσεις με τους γονείς του, μόνο το 28,2% δήλωσε ότι ψηφίζει ό,τι και οι γονείς του, ενώ η μεγάλη πλειοψηφία των γυναικών και των ανδρών δήλωσε ότι ψηφίζει διαφορετικά. Τις ερωτήσεις αυτές δεν απάντησε πάνω από τους μισούς που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα.
5. Για τις πολιτικές εξελίξεις ενημερώνεται : αραιά το μεγαλύτερο ποσοστό (51,6%) και συχνά το 40,4% , ενώ καθόλου το 8%. Περισσότερο ενημερώνονται από την

- TV (36,7%) και το Internet (33,1%)** , και μετά από τις εφημερίδες και το ραδιόφωνο. Πολιτικές εφημερίδες δήλωσε ότι διαβάζει αραιά το **38,4%** και συχνά το **30,8%**, ενώ καθόλου το 30,8%. Σε πολιτικές Ιστοσελίδες και Ιστολόγια (Μπλογκ) μπαίνει συχνά το 28,1%, αραιά 29,5% και καθόλου το 42,4%.
- 6. Με την ύπαρξη και δράση των κομματικών παρατάξεων στο Πανεπιστήμιο δεν συμφωνεί (OXI) όπως δήλωσε το 61,3%** , δηλαδή η πλειοψηφία όσων απάντησε, όμως απόφυγε να απαντήσει το 50,3% . Συμμετέχουν ενεργά στις φοιτητικές συνελεύσεις (στο φοιτητικό σύλλογο, στις φοιτητικές παρατάξεις, κλπ) από λίγο έως πολύ το **59%**, περισσότερο οι φοιτητές από τις φοιτήτριες. Πολύ μόνο το 18%, (διπλάσιο ποσοστό ανδρών από γυναικών) , ενώ καθόλου το 41% (48,8% γυναικών και 28,9% ανδρών).
- 7. Με τις καταλήψεις στα Πανεπιστήμια διαφωνεί το 50,7%** (απόλυτα το 26,3% και μάλλον διαφωνεί το 24,4%) , ενώ συμφωνεί το 49,2% (απόλυτα το 26,3%) όσων απάντησαν. Δηλαδή είναι μοιρασμένοι όσοι απάντησαν στο θέμα αυτό ενώ δεν απάντησε το 45,6%. Στη λήψη των αποφάσεων για τις καταλήψεις δεν συμμετέχει το **54,1%** (το 62,5% των γυναικών και το 40,7% των ανδρών), ενώ συμμετέχει λίγο το 27,8% έως πολύ το 18,2%, πολύ περισσότερο δηλαδή δηλώνουν ότι συμμετέχουν οι άνδρες από τις γυναίκες. Αν χρειαζόταν θα συνέχιζαν μια κατάληψη , έστω και αν θα έχαναν το ακαδημαϊκό εξάμηνο δήλωσε το 44,4% και OXI το 55,6% όσων απάντησαν. Σε φοιτητικές διαδηλώσεις δήλωσε ότι συμμετέχει από λίγο (35,4%) έως πολύ 21,5%, δηλαδή συνολικά το 56,9% με μεγαλύτερο ποσοστό ανδρών από γυναικών, ενώ καθόλου το 43,1% (με μεγαλύτερο ποσοστό αποχής γυναικών από ανδρών. Συγκριτικά , οι φοιτητές δηλώνουν ότι συμμετέχουν αναλογικά πολύ περισσότερο από τις φοιτήτριες και στη λήψη των αποφάσεων και στις κινητοποιήσεις , είτε με τη μορφή καταλήψεων ή διαδηλώσεων.
- 8. Επίσης, γενικά με το κλείσιμο των δρόμων από διαδηλωτές δήλωσε ότι συνολικά συμφωνεί το 64,9%** όσων απάντησαν (απόλυτα το 32,7% και συμφωνεί λίγο το 32,2%) , ενώ συνολικά διαφωνεί το 35,2% (απόλυτα το 17,6% και μάλλον διαφωνεί το 17,6%, όσων απάντησαν. Θα χρησιμοποιούσε κάποια μορφή βίας σε μια διαδήλωση ή διαμαρτυρία μόνο το 13,2% όσων απάντησαν, (πολύ περισσότερο ποσοστό φοιτητών 24,7% από το 6,5% των φοιτητριών). Σε δράσεις ή διαμαρτυρίες με καλυμμένο το πρόσωπο διαφωνεί συνολικά το 78,7% (απόλυτα το 64,6% και μάλλον διαφωνεί το 14,1%), ενώ συνολικά συμφωνεί το 21,3% όσων απάντησαν . Η γνώμη τους για τις καταστροφές που συχνά προκαλούν κάποιοι σε πανεπιστημιακούς χώρους δήλωσε ότι είναι συνολικά αρνητική το 93,3% όσων απάντησαν .
- 8.Με το σύνθημα «Μπάτσοι, Γουρούνια, Δολοφόνοι» δήλωσε να συμφωνεί ότι αφορά :** α. αρκετούς αστυνομικούς το 49,8% δηλαδή οι μισοί σχεδόν όσων απάντησαν , β. ελάχιστους αστυνομικούς το 32,1%, γ. κανέναν 11% (12,2% των γυναικών και το 6,1% των ανδρών) και δ. όλους τους αστυνομικούς το 7,2% , (το 14,2% των ανδρών και το 6,1% των γυναικών), δηλαδή πολύ μεγαλύτερο ποσοστό φοιτητών παρά φοιτητριών συμφωνεί με αυτό το σύνθημα για όλους τους αστυνομικούς
- 9. Οι κάμερες ασφαλείας σε δημόσιους χώρους ενοχλούν συνολικά το 82,7%** (Λίγο το 32,7% έως πολύ το 50,7% όσων απάντησαν, λίγο περισσότερο τους φοιτητές 53,7% από τις φοιτήτριες 48,8%. Δεν ενοχλούν το 16,6% όσων απάντησαν.
- 10. Θα έβαζαν και «μέσον» για να πετύχουν ένα σημαντικό τους στόχο (π.χ. εύρεση εργασίας, διορισμό, κλπ) δήλωσε ΝΑΙ το 41,4%** , ενώ OXI το 58,6% %, όσων απάντησαν.
- 11. Σε σχέση με την ελευθερία της έκφρασης στο χώρο του Πανεπιστημίου: Θα παρακολουθούσε την ομιλία ενός γνωστού πολιτικού στο Πανεπιστήμιο ή αλλού**

με άκρως αντίθετες απόψεις από τις δικές τους, δήλωσε **ΝΑΙ το 78,6%** (75,6% των γυναικών και 83,1% των ανδρών) και **ΟΧΙ το 21,4%** (24,4% των γυναικών και 16,9% των ανδρών), **Οι φοιτητές δηλώνουν περισσότερο ανεχτικοί από τις φοιτήτριες.** Θα αποδοκίμαζαν κάποιον γνωστό πολιτικό ομιλητή στο Πανεπιστήμιο που τους αγανακτεί με τις απαράδεκτες σύμφωνα με τις δικές τους απόψεις, δήλωσε : α. **ΝΑΙ το 54,2%**, πολιτισμένα χωρίς βία το 49,7%, **ΝΑΙ έντονα** ίσως αλλά ακόμη και με βία το 4,5% με μεγαλύτερο ποσοστό φοιτητών παρά οι φοιτητριών θα χρησιμοποιούσε βίαιη αποδοκιμασία, και β. **δεν θα αποδοκίμαζε το 45,6%** όσων απάντησαν (το 29,4%, κατηγορηματικά **ΟΧΙ** γιατί θα σεβόταν το δικαίωμα του στην ελεύθερη έκφραση μέσα στο Πανεπιστήμιο και το 16,2% **ΟΧΙ** απλά διότι θα τον ανεχόταν.

12. Οι πολιτικές τους προτιμήσεις επηρεάζουν την επιλογή των φίλων και της παρέας τους, καθόλου δήλωσε το ποσοστό **63,1%**, λίγο το 32% και πολύ 4,9% όσων απάντησαν. **Θα έκαναν μια σοβαρή σχέση με άτομο που εμφορείται από ΑΚΡΩΣ** Αντίθετες αντιλήψεις με αυτούς, δήλωσε **ΝΑΙ το 60,2%** και **ΟΧΙ το 39,8%** (αναλογικά περισσότερο αρνητικές οι φοιτήτριες από τους φοιτητές).

13. Θα ψήφιζαν (αν ήταν δυνατόν) την εκλογή ενός Αλβανού μετανάστη στο Δήμο, στη Νομαρχία ή και στη Βουλή;» δήλωσε **ΝΑΙ το 62,4%** και **ΟΧΙ το 37,6%** όσων απάντησαν, χωρίς σημαντική διαφορά στο φύλο.

14. Στις Ευρωεκλογές δήλωσαν ότι ψηφίζουν : α. **συνολικά ΥΠΕΡ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), το 76,3%** (Υπέρ αλλά με επιφυλάξεις το 59,9%, και απλά Υπέρ 26,4%), και β. **ΚΑΤΑ της Ε.Ε. το 13,7%** όσων απάντησαν.

15. Σε σχέση με το αν πιστεύουν στην αξιοπιστία των δημοσκοπήσεων (γκάλοπ) ΛΙΓΟ δήλωσε το **66,4%**, καθόλου το **25,1%**, και **ΝΑΙ πολύ το 8,5%** όσων απάντησαν.

16. Τέλος, το μεγαλύτερο πρόβλημα στο Ελληνικό πολιτικό σύστημα» δήλωσε ότι είναι : α, η **Διαφθορά το 37,6%**, β. οι **πελατειακές σχέσεις το 30,7%**, γ. η **κομματοκρατία το 17,6%** και δ. η **οικογενειοκρατία το 14,1%**.

Συμπερασματικά και συνοπτικά, οι πολιτικές απόψεις, στάσεις και αντιλήψεις καθώς και η πολιτική συμμετοχή των νέων, κυρίως πρωτοετών φοιτητών και φοιτητριών της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης σχηματίζουν ένα «πολιτικό πορτρέτο» αρκετά πολιτικοποιημένων νέων με θετικές αντιλήψεις για την πολιτική, αλλά με αρνητική γνώμη για τους Έλληνες πολιτικούς. Δηλώνουν ότι οι πολιτικές τους αντιλήψεις τοποθετούνται περισσότερο στην αριστερά, χωρίς να είναι μέλη σε κάποιο πολιτικό κόμμα, ή κομματική οργάνωση, συμμετέχοντας αρκετά σε εθελοντικές οργανώσεις. Παραδέχονται ότι έχουν επηρεαστεί πολιτικά από τους γονείς τους, αλλά δηλώνουν ότι δεν ψηφίζουν το ίδιο ακριβώς με αυτούς.

Οι νέοι φοιτητές μας φαίνεται να διαφοροποιούνται όσον αφορά την παγίωση μιας μεταπολιτευτικής κουλτούρας στα Ελληνικά Πανεπιστήμια που χαρακτηρίζεται από τις κομματικές παρατάξεις και τις καταλήψεις. Πράγματι, οι περισσότεροι που απάντησαν δεν συμφωνούν με την ύπαρξη και δράση των κομματικών παρατάξεων στο Πανεπιστήμιο. Για τις καταλήψεις έχουν μοιρασμένες απόψεις και ένα ποσοστό πάνω από τους μισούς δεν συμμετέχει στη λήψη των αποφάσεων για τις καταλήψεις. Ένα σημαντικό ποσοστό κοντά στο 45%, περισσότερο φοιτήτριες, δεν συμμετέχει στις φοιτητικές καταλήψεις ούτε στις διαδηλώσεις. Αναλογικά περισσότερο οι φοιτητές από τις φοιτήτριες, συμμετέχουν ενεργά στις φοιτητικές συνελεύσεις, καταλήψεις και διαδηλώσεις, στη μεγάλη τους πλειοψηφία μη συμφωνώντας με βίαιες εκδηλώσεις, με έχουν καλυμμένο πρόσωπο, και όπου μόνο ένα μικρό ποσοστό κυρίως από φοιτητές θα χρησιμοποιούσε κάποια μορφή βίας. Οι μισοί εκφράζουν σαφέστατα αρνητική γνώμη

για όλους τους αστυνομικούς, σαφώς επηρεασμένοι από τα γεγονότα του Δεκεμβρίου 2008, και οι περισσότεροι δηλώνουν ότι ενοχλούνται από τις κάμερες ασφαλείας σε δημόσιους χώρους. Επίσης οι περισσότεροι δεν θα έβαζαν «μέσον» για να πετύχουν ένα σημαντικό τους στόχο (π.χ. εύρεση εργασίας, διορισμό, κλπ), ενώ ένα σημαντικό ποσοστό 41,4% θα έβαζε. Δηλώνουν αρκετά ανεκτικοί στην έκφραση αντιθέτων πολιτικών απόψεων από τις δικές τους, αφού δηλώνουν ότι θα παρακολουθούσαν την ομιλία ενός γνωστού πολιτικού στο Πανεπιστήμιο ή αλλού με άκρως αντίθετες απόψεις από τις δικές τους, και αν τους αγανακτούσε με τις απαράδεκτες σύμφωνα με τις δικές τους απόψεις, θα τον αποδοκίμαζαν πολιτισμένα όμως χωρίς βία.

Οι πολιτικές τους προτιμήσεις δεν επηρεάζουν την επιλογή των φίλων και της παρέας τους, και θα έκαναν μια σοβαρή σχέση με άτομο που εμφορείται από άκρως αντίθετες αντιλήψεις με αυτούς (περισσότερο οι φοιτητές από τις φοιτήτριες). Θα ψήφιζαν (αν ήταν δυνατόν) την εκλογή ενός Αλβανού μετανάστη στο Δήμο, στη Νομαρχία ή και στη Βουλή, και στις Ευρωεκλογές δήλωσαν ότι ψηφίζουν συνολικά υπέρ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), αλλά με επιφυλάξεις. Δεν πιστεύουν στην αξιοπιστία των δημοσκοπήσεων, και θεωρούν ως το μεγαλύτερο πρόβλημα στο Ελληνικό πολιτικό σύστημα κυρίως τη διαφθορά.

Δεν μπορούμε βέβαια να γενικεύσουμε τις παραπάνω απαντήσεις και να τις θεωρήσουμε αντιπροσωπευτικές για όλους τους νέους, πρωτοετείς φοιτητές της χώρας μας. Σίγουρα περαιτέρω μελέτη απαιτείται σε πολύ μεγαλύτερο πληθυσμό φοιτητών σε διάφορα πανεπιστήμια για να καταλήξουμε σε πιο ολοκληρωμένα συμπεράσματα.

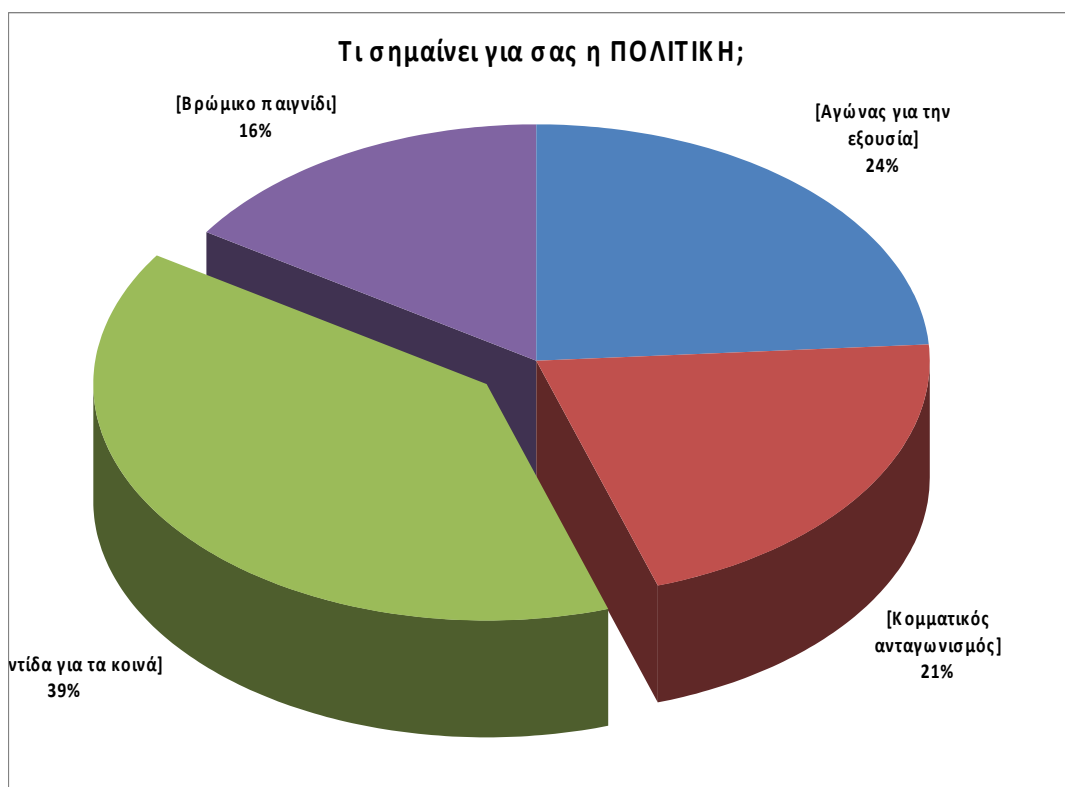
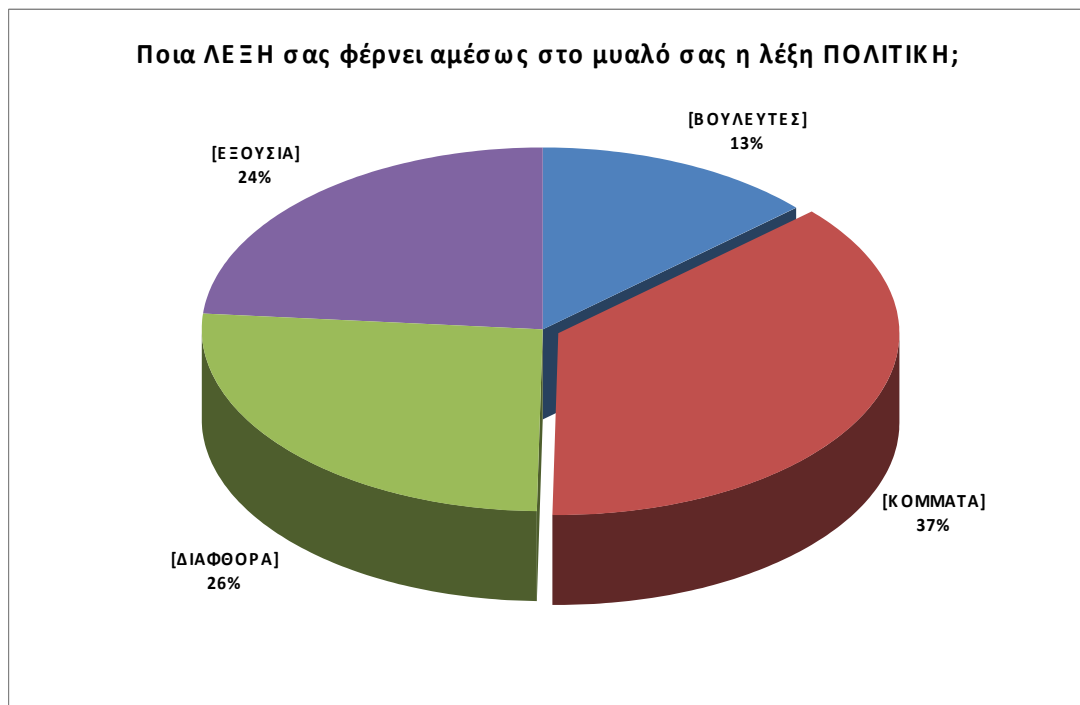
Εντούτοις θεωρούμε ότι οι απαντήσεις στην έρευνά μας εκφράζουν ένα μεγάλο μέρος της φοιτητικής νεολαίας, η οποία αποτελείται από δυναμικούς και ενεργούς φοιτητές και φοιτήτριες, και χαρακτηρίζεται από ωριμότητα και αισιοδοξία για τις δύσκολες συνθήκες που έχει ν' αντιμετωπίσει.

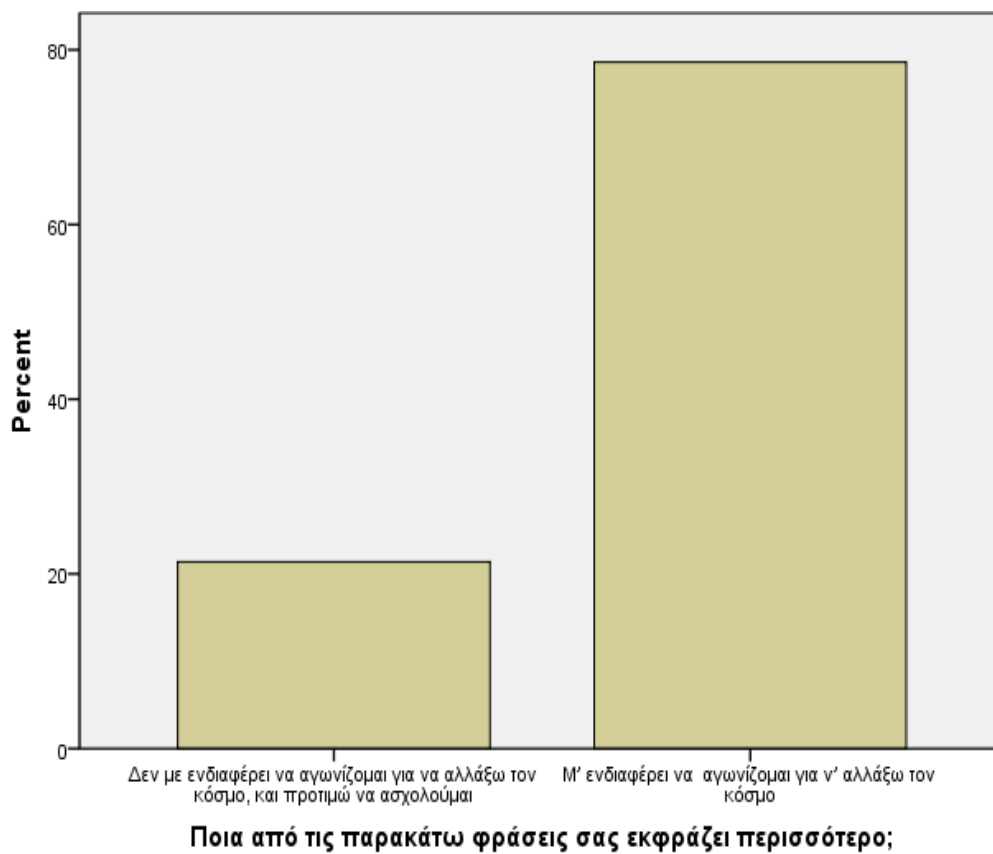
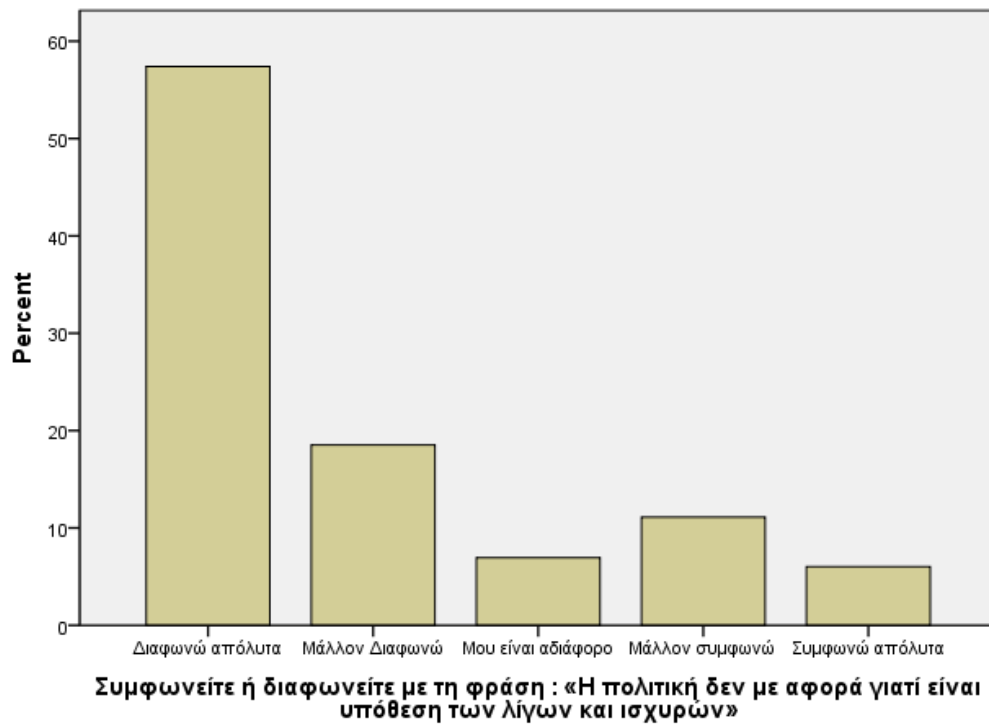
ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

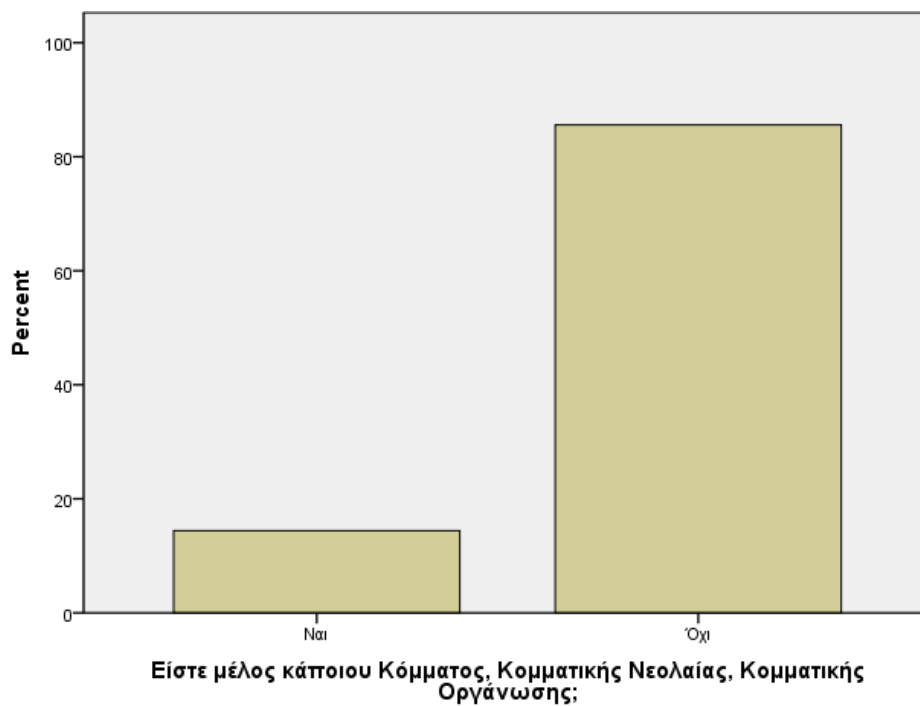
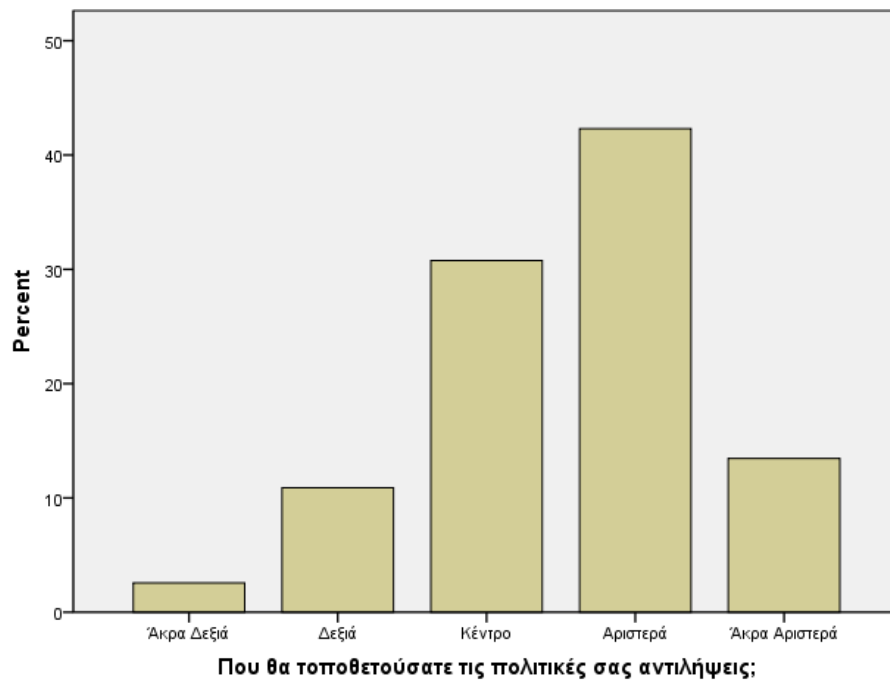
- Βερναρδάκης Χρ. Επιμ. 2008. *Η κοινή γνώμη στην Ελλάδα 2007*. Σαββάλας Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και Ινστιτούτο V-PRC, 2000. *Οι νέοι του καιρού μας. Αξίες, στάσεις και αντιλήψεις της ελληνικής νεολαίας (1997-1999)*, Παπαζήσης.
- Γραφείο Διασύνδεσης Πανεπιστημίου Κρήτης (2000) «Οι πτυχιούχοι του Πανεπιστημίου Κρήτης, 1995-1997: Εκπαιδευτική και Επαγγελματική Εξέλιξη, Αποτίμηση Σπουδών».
- Γραφείο Διασύνδεσης Πανεπιστημίου Κρήτης (2005) «Έρευνα απορρόφησης Αποφοίτων Πανεπ. Κρήτης στην αγορά εργασίας την περίοδο 1998-2000»
- Γκότοβος Α. 1996. *Ανορθόδοξες μορφές μαθητικής διαμαρτυρίας*, Gutenberg
- Δεμερτζής Α. & Αρμενάκης 2000. «Η πολιτική κουλτούρα και τα Μέσα Επικοινωνίας. Η περίπτωση των φοιτητών της Αθήνας», ΕΕΠΕ, τχ 16.
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 1998. *Πολιτική Συμπεριφορά*, τχ. 69 Α.
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2009. «Η συμμετοχή των νέων στην πολιτική "κάτι παραπάνω από ένας σταυρός"» Εκλογές 2009 - Νεολαία - 26-02-2009 Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20090223STO50161+0+DOC+XML+V0//EL>
- Κοντογιαννοπούλου - Πολυδωρίδη Γ. Επιμ. 2005. *Η Δημοκρατία, ο Πολίτης και οι "άλλοι"* Gutenberg.
- Κουτσούκης Κλ. 1998. *Η παθολογία της Πολιτικής: Όψεις της διαφθοράς στο νεοελληνικό κράτος*, Παπαζήσης.

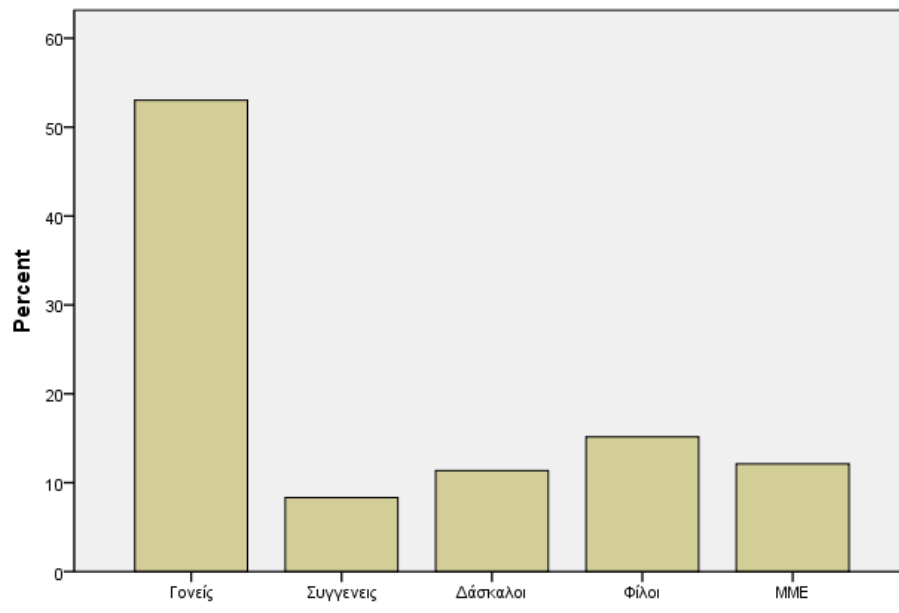
- Μαυρής Γ. 2009. «Ο ιδεολογικός άτλας των Ελλήνων: Οι πολιτικές αξίες του εκλογικού σώματος και η ιδεολογική κρίση σήμερα στην Ελλάδα», *Η Καθημερινή*, 29/11/2009.
- Παντελίδου-Μαλούτα Μ. 1993. *Πολιτική Συμπεριφορά*, Α.Ν. Σάκκουλα
- Παντελίδου-Μαλούτα Μ. 1992, *Γυναίκες και Πολιτική*, Gutenberg.
- Παντελίδου-Μαλούτα Μ.1987. *Πολιτικές στάσεις και αντιλήψεις στην αρχή της εφηβείας*, Gutenberg.
- Μπιτσάκη Τζ. –Τσαγγάρη Σ. 2000. *Πολιτική Κοινωνικοποίηση*, Τυπωθήτω.
- Σαματάς Μ. 2011. «Η Κοινωνιολογική Φαντασία ενάντια στην Κοινωνικο - οικονομική Ανεσφάλεια: Ερευνητικά Δεδομένα και Προσωπικές Απόψεις Αποφοίτων του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης» στο συλλογικό τόμο *Οι κοινωνικές επιστήμες στον 21ο αιώνα: Επίμαχα θέματα και προκλήσεις*, επιμ. Μ. Δαφέρμου, Μ. Σαματά, κ.ά. Πεδίο. σελ. 209-242.
- Σεραφεινίδου Μ.2006. Εισαγωγή στην Πολιτική Κοινωνιολογία, Gutenberg
- Στόκερ Τζ.2009. *Η πολιτική μετράει*, Καστανιώτης
- Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπ. Αθηνών 2005. « Πανελλαδική έρευνα σε νεαρά άτομα 15-29 ετών» *Ελευθεροτυπία*, 26 Μαΐου 2005.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

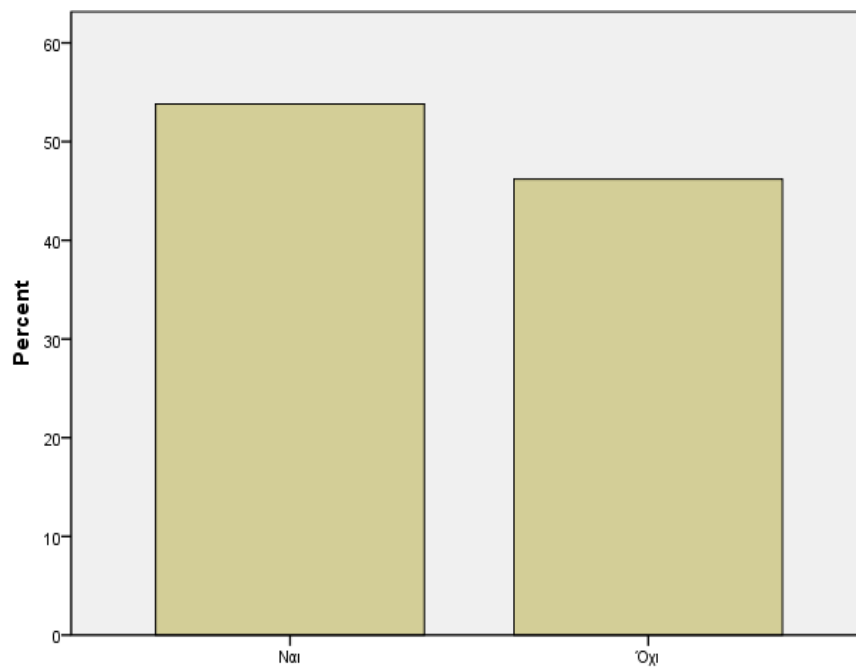

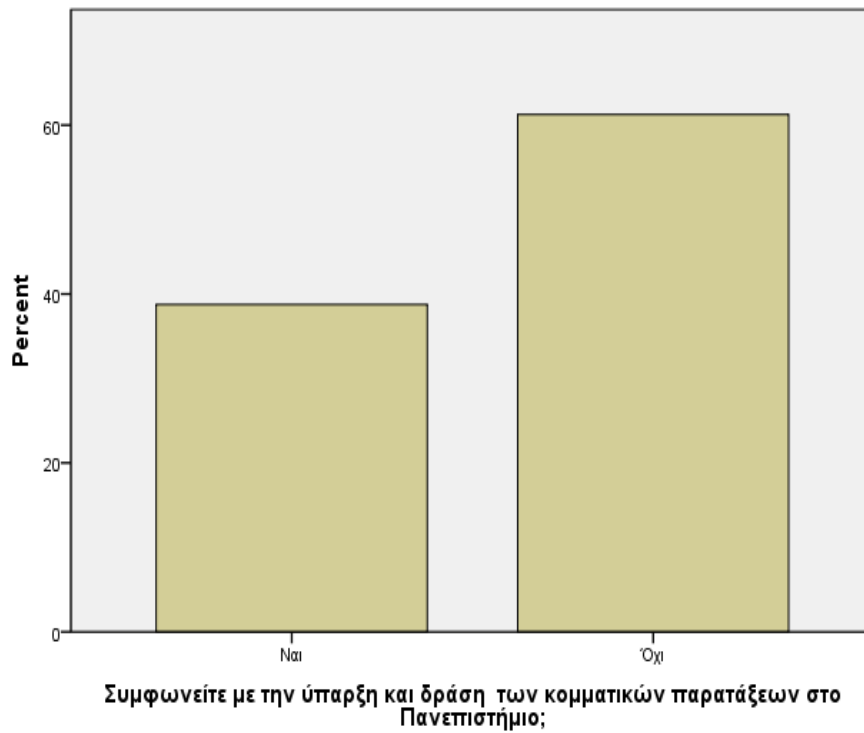
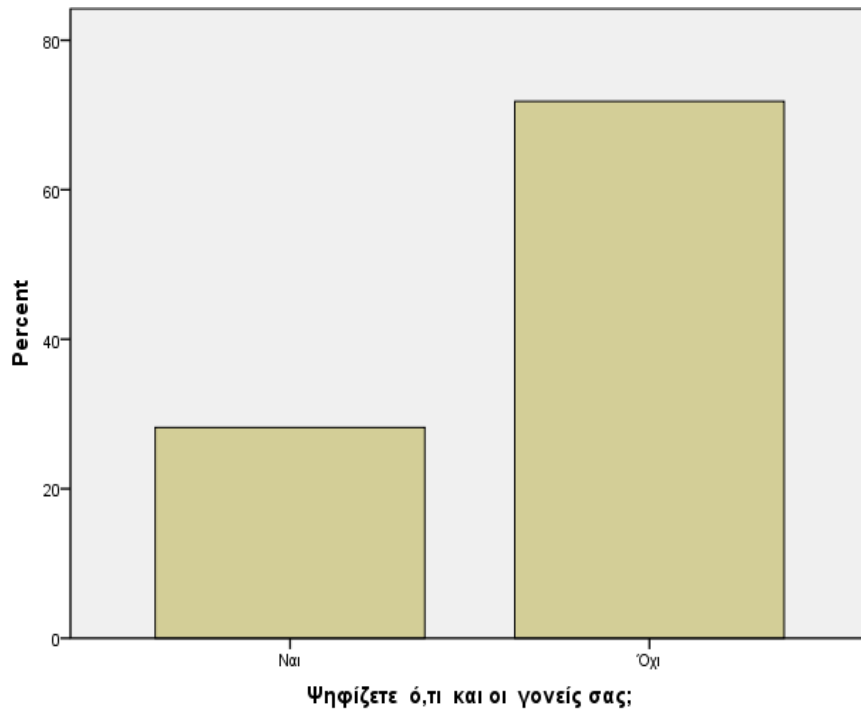

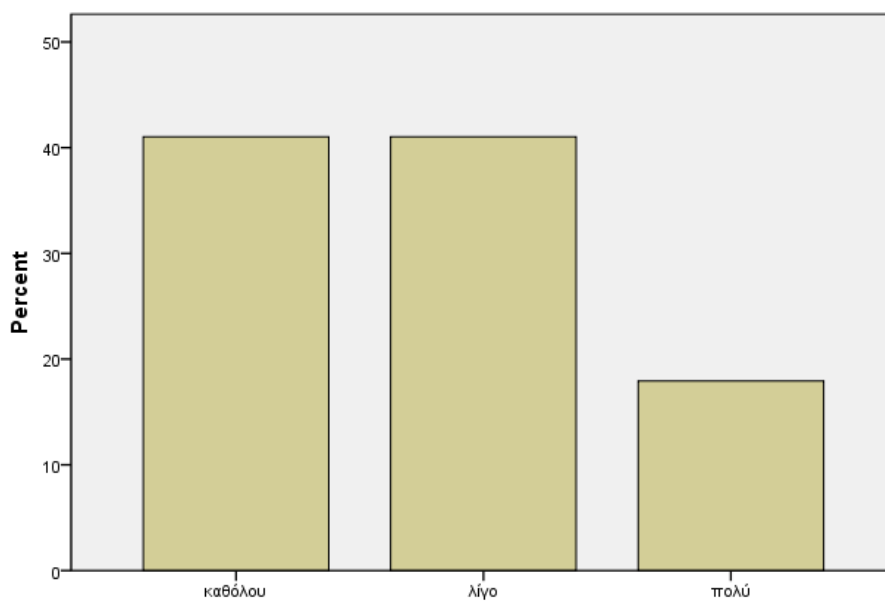
Ποιοι θεωρείτε ότι σας έχουν επηρεάσει περισσότερο στις πολιτικές σας προτιμήσεις;

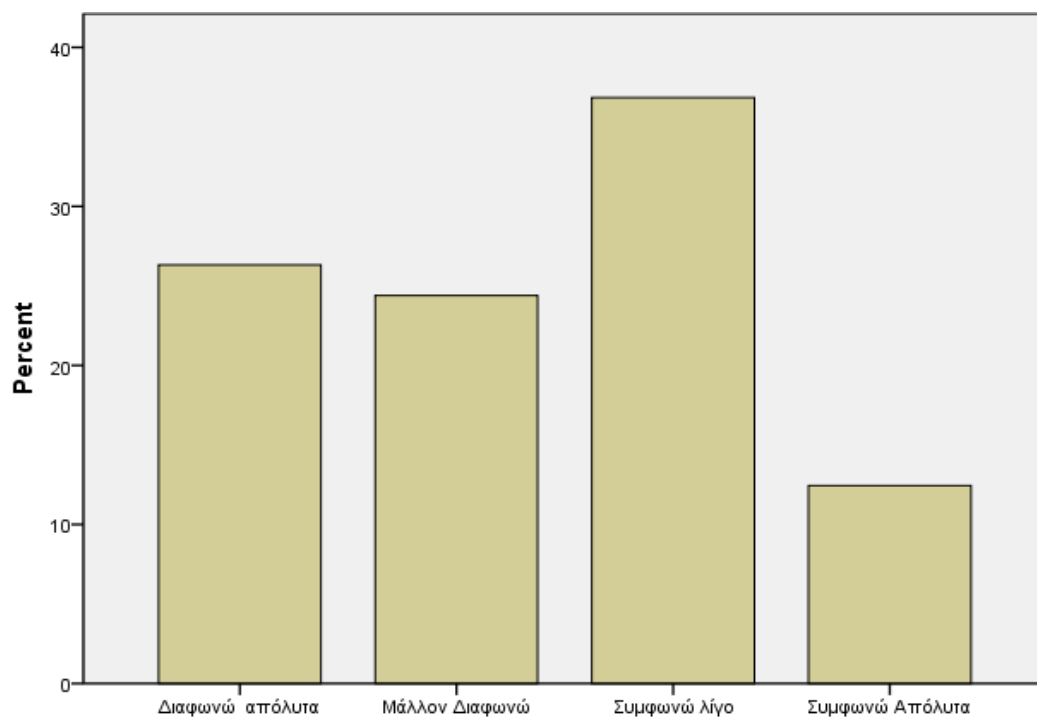
Έχετε τις ίδιες ή παρόμοιες πολιτικές πεποιθήσεις με τους γονείς σας;

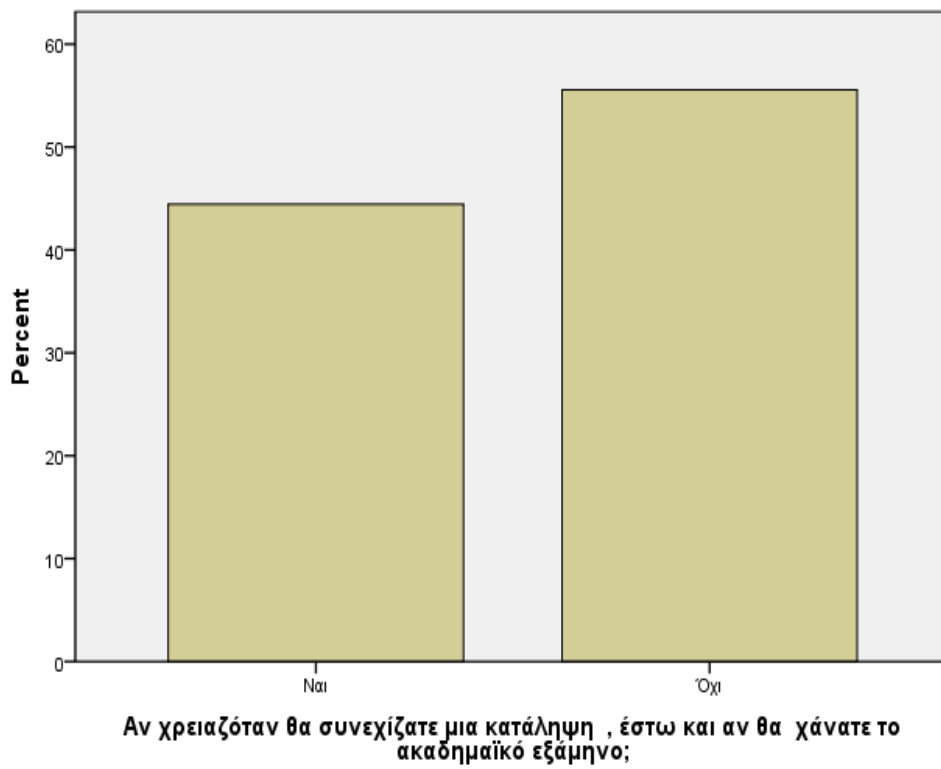
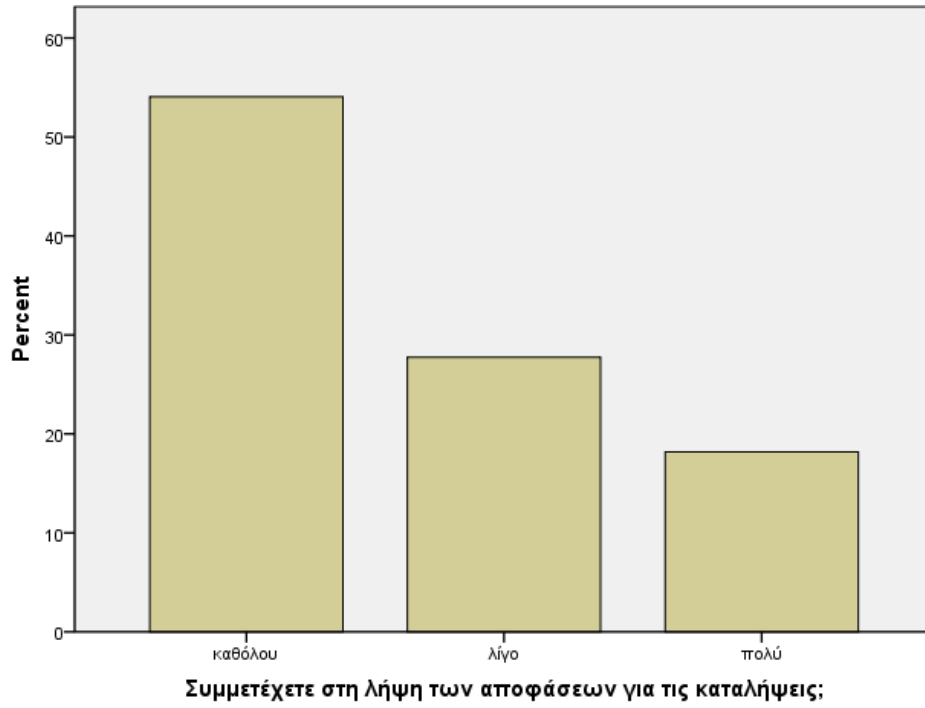

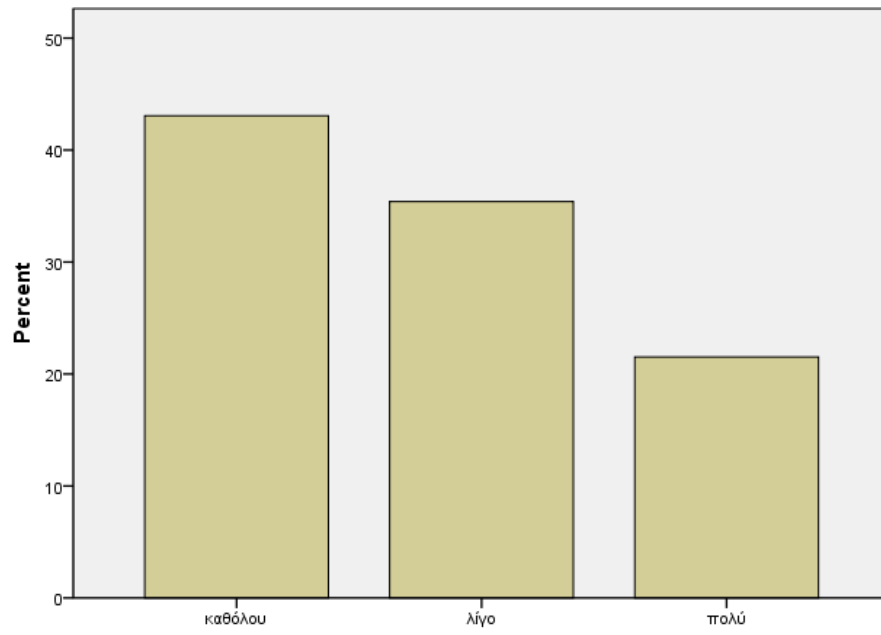

Συμμετέχετε ενεργά στις φοιτητικές συνελεύσεις (στο φοιτητικό σύλλογο, στις φοιτητικές παρατάξεις, κλπ);

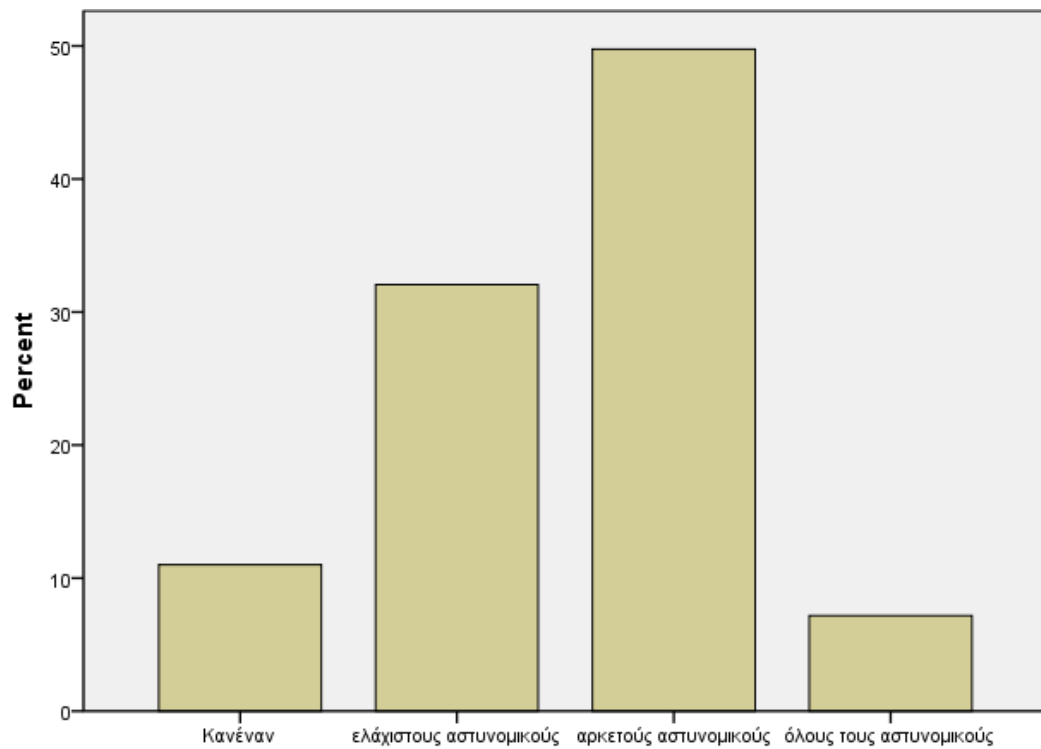

Συμφωνείτε με τις καταλήψεις στα Πανεπιστήμια;

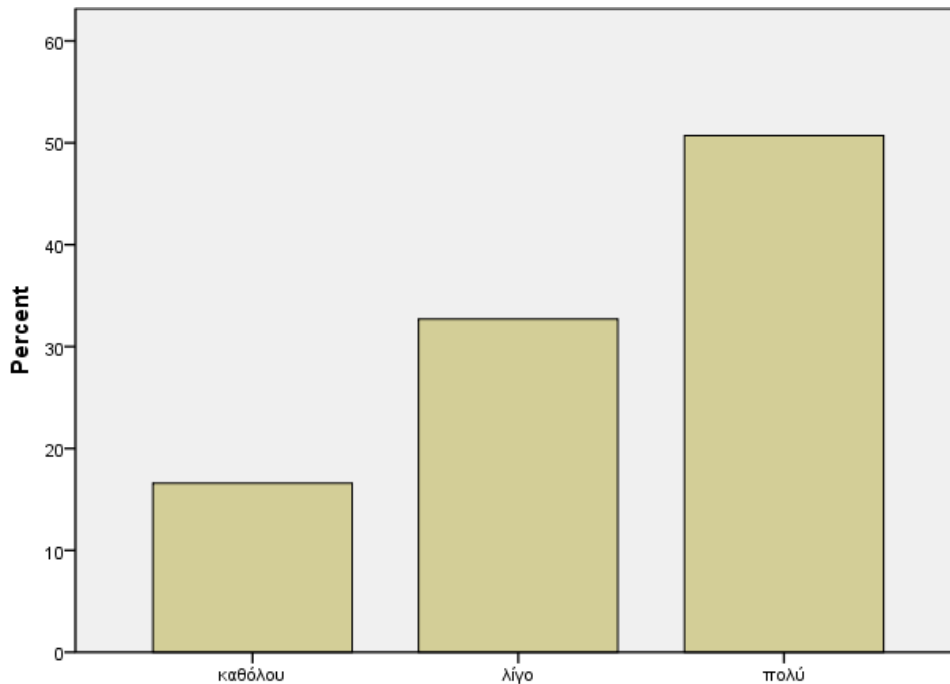

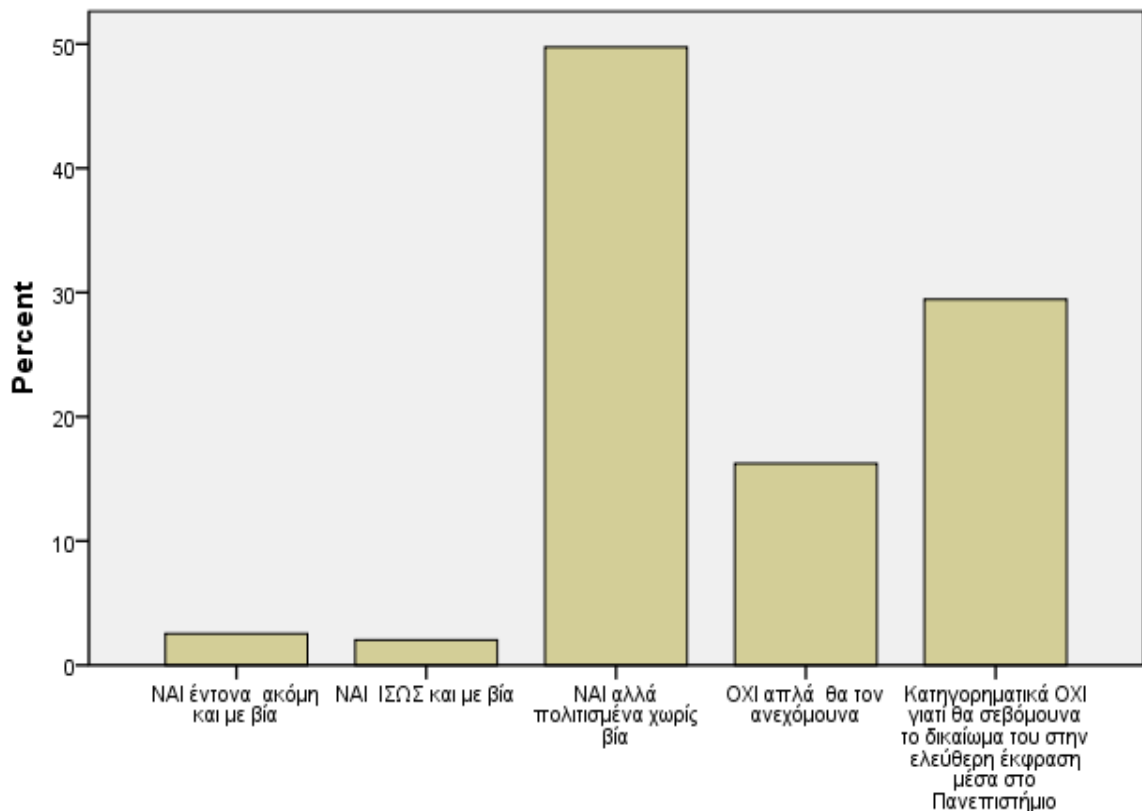
Συμμετέχετε σε φοιτητικές διαδηλώσεις;

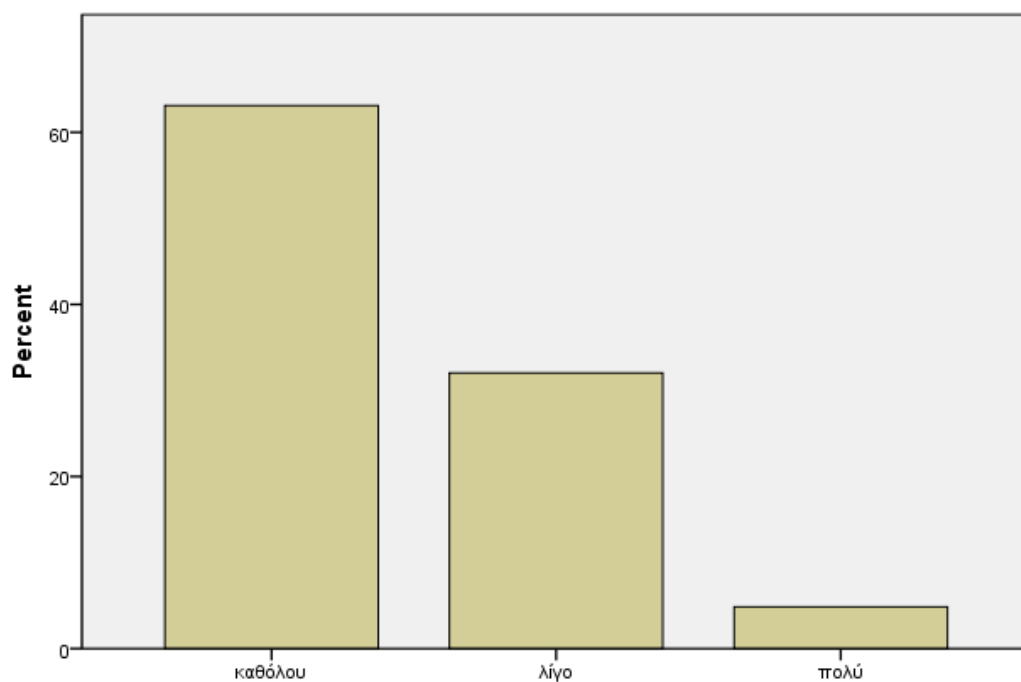
Συμφωνείτε ότι το σύνθημα «Μπάτσοι, Γουρούνια, Δολοφόνοι» αφορά :

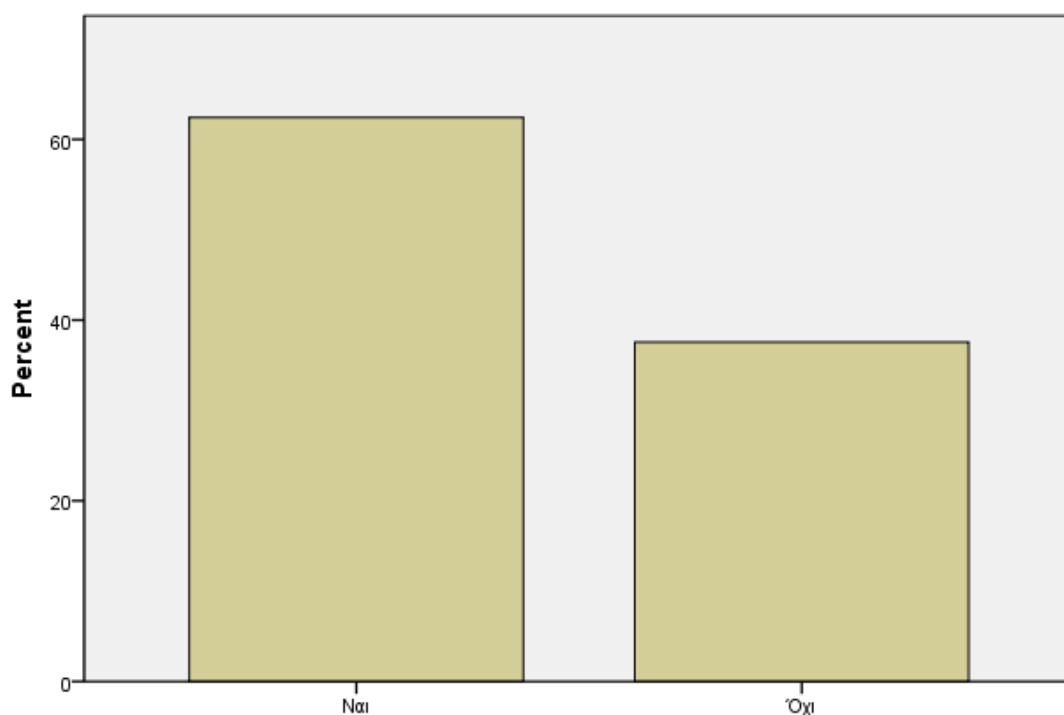
Σας ενοχλούν γενικά οι κάμερες ασφαλείας σε δημόσιους χώρους;

Θα ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΑΤΕ κάποιον γνωστό πολιτικό ομιλητή στο Πανεπιστήμιο που σας αγανακτεί με τις απαράδεκτες σύμφωνες με τις δικές σας απόψεις

Οι πολιτικές σας προτιμήσεις επηρεάζουν την επιλογή των φίλων και της παρέας σας;

Θα ψηφίζατε (αν ήταν δυνατόν) την εκλογή ενός Αλβανού μετανάστη στο Δήμο, στη Νομαρχία ή και στη Βουλή;

